

Alimentar la bèstia

No sent cap mena de propensió per l'escalada ni pel surf. La primera no em va atraure quan hauria pogut ser un bon moment per practicar-la, tot i que alguna vegada vaig acompanyar el meu germà gran a la Gubia, i quan m'ha picat la curiositat ja tenia massa anys i quilos de més com per atrevir-m'hi més enllà d'alguna tímida incursió al rocòdrom on treballa un bon amic.

Quant al surf, som una persona totalment mancada d'equilibri. Diria que en tots els sentits, des del més mundà al més metafísic, però sobretot som una persona mancada d'equilibri en un sentit literal: la meva carrera d'skater es redueix als 20 segons que tard a caure cada cop que intent pujar a una taula. I si sobre una superfície sòlida no aguant ni mig minut, imaginau a sobre d'una líquida i en constant moviment.

Això no implica que no hagi gaudit increïblement la lectura d'*Alimentar a la bestia*, d'Al Alvarez. Alvarez (Londres, 1929-2019) ha estat un dels meus descobriments literaris de 2024. Em vaig començar a obsessionar amb ell a partir de l'edició de l'argentina Editorial Fiordo del seu *El Dios Salvaje*, un assaig sobre el suïcidi d'una profunditat i agudeses increïbles que arrenca amb els seus propis records sobre la mort de Sylvia Plath. A *Alimentar a la bestia* Alvarez parla d'un tema menys pertorbador: l'escalada. En concret, parla de Mo Anthoine, un escalador estrany que, en una època de grans gestes del muntanyisme, va optar per mantenir un perfil discret i salvaguardar la puresa d'una disciplina que per a ell sempre va ser una diversió que tenia molt més sentit si la practicaves amb amics. Anthoine deia que l'escalada era com jugar a escacs amb el cos. També deia que enfrontar-se a reptes de cada cop més grans era una manera d'alimentar la bèstia.

El llibre d'Alvarez, bastant curt i fàcil de llegir, em va recordar *Años salvajes*, l'autobiografia de William Finnegan, també publicada per Libros del Asteroide. Com he dit, mai he pujat –amb èxit– a una taula de surf, però em va encantar llegir la crònica dels anys de surfista de Finnegan, que transmet una passió paral·lela a la d'Alvarez a l'hora de descriure un esport que té en comú amb l'escalada que tots dos són una lluita entre l'individu i la naturalesa o, més ben dit, l'individu contra ell mateix.

No sé què és estar immers en el tub d'una ona gegant que podria enviar-te directe a les roques i rebentar-te; no sé què és passar la nit penjat d'una paret de roca, fent tot el possible per no adormir-te o que se't congelin les mans, o baixar un cim de genolls perquè t'has romput els turmells. Però sí que sé què és alimentar la bèstia. La bèstia són aquelles passions que ens arrossegueuen més enllà de qualsevol límit cabal i ens obliguen a punyir-nos, a posar-nos en situacions incòmodes, a no conformar-nos i que només ens recompensen d'una manera íntima i sovint extravagant i indesxifrable per a qualsevol persona aliena a ella. Tothom hauria de tenir una bèstia d'aquesta a dins. Tothom hauria d'alimentar-la.

Joan Cabot

Periodista

Campanes: la veu de Déu

Pere Perelló

Escriptor

Fa temps que hem perdut el llenguatge de les campanes. Fins no fa gaire, la vida dels pobles i dels barris a les ciutats estava regulada i organitzada pels tocs de campana. Cada esdeveniment tenia un toc propi que la gent identificava i entenien. El temps d'oració, de feina i els de festa i dol estaven marcats pel seu so. Durant segles, les campanes ens varen transmetre sentiments de comunitat, alhora eren un canal de comunicació espiritual amb Déu. Aquella capacitat de transmetre informació ha minvat amb el pas del temps. La modernitat va arrasar campanars, campaners i campanes. Va arribar l'electrificació i la simplificació dels tocs va desvirtuar un llenguatge que ens era proper. Senzillament, vàrem canviar els canals d'informació i els sistemes de codificació.

Mentre treballava i cercava els materials per escriure l'article dels infants albat, vaig trobar i escoltar els batalls i repics d'un món esmicolat, inexistent. No sé com, però d'alguna manera vaig connectar i vaig sentir el ressò del temps. Ha estat un viatge al paisatge sonor del passat! Tots, quan escoltaven les campanes podien sentir el mateix alhora. Encara que pugui semblar una afirmació excessiva, pens que durant segles les campanes han esdevingut les bandes sonores de l'eternitat, revestides d'ànima pròpia. Sí, les campanes tenen veu i amplifiquen aquesta veu per tal que arribi al poble. Aquesta qualitat d'actuar com intermediàries fa que siguin quelcom més que un objecte i puguem dir que tenen ànima. Realment, dins la necessitat dels humans de retrobar la immortalitat perduda i de proclamar la veu de Déu, les campanes han estat l'eix de connexió. Pedra, fusta, bronze i vent han repicat melodies juganeres o solemnes que han alçat la veu dels humans, amb un intent desesperat de trobar i acceptar el joc de la finitud amb el desig majestuós de la immortalitat.

Cada poble i cada campanar tenia la seva manera peculiar de tocar. Ha estat una riquesa

patrimonial molt fràgil, ja que els tocs s'han transmès oralment i per imitació. La desaparició dels campaners ens ha conduït a l'oblit i la desmemòria. Només hem pogut trobar un document que explica i detalla l'art del toc de campana a la Seu de la Ciutat de Mallorca. El va publicar la Societat Arqueològica Lul·liana el 1957 i anava signat per mossèn Bartomeu Nigorra; un article que és una vertadera joia. Dins aquest context ric i variat, les campanes han servit per anunciar i acomiadar els infants albat (*aubats*) al llarg del temps. Eren considerats albat fins als set anys de vida, quan suposadament ja assolien l'ús de raó i solien complir amb el preceptiu sacrament

de la comunió. Al llarg del segle XIX, a Mallorca, la llista d'infants albat morts als padrons d'habitants era interminable. Les morts gestacionals eren invisibilitzades, com si mai no haguessin existit.

Josep Lluís Riera, un estudiós i referent dins el món de les campanes, em comentava que a Porreres, fins als anys 70 del segle passat, el toc d'albat es feia amb una campana determinada, allà li deien *quarta*, voltant-la seguidet i de tant en tant, s'intercalava una batallada de la campana grossa. A sa Pobla, la mort dels infants o nadons era repicada per les campanes que tenien per nom "n'Angelina i na Bàrbara". A la parròquia de la Santíssima Trinitat de Palma, actualment l'única amb campaner, toquen a glòria senzill. Curiosament, a Eivissa –segons Isidor Macabich– hi havia el costum que –en el cas de la mort d'un albat– era el padri jove qui treia el petit fèretre de la casa mortuòria; i si hi havia suficient nombre d'infants a la casa, eren ells qui el traslladaven al cementeri. Aquest costum que ara ens resulta increïble i llunyana, també era usual a molts de pobles de Mallorca fins ben entrat el segle XX. Al País Valencià tenien per costum fer dos o tres tocs de batall i un repic llarg per nadons segons si eren mascles o femelles.

Tocs lents i malenconiosos, tocs de dol, tocs d'agonia, tocs d'ànimes, tocs de morts o de difunts. Contraposats al toc de l'àngel o al toc d'albat. Fa poques setmanes que vaig pujar a la torre campanar de sa Pobla, construïda al segle XVI. Era un dia de tempesta intensa. A l'horitzó tot era gris. Mirant en direcció a Búger, queien llamps vermellorsos que unien terra i cel. El batall va tocar la campana o senyal, una vegada i una altra mentre pensava en les mares, els pares adolorits i en les petites vides truncades que no podrien escoltar la veu de Déu. No volia entendre, senzillament, mirava absort, la pluja que entrava per les arcades i en banyava el rostre. Sentia la vida regalar amb la meua gratitud.

“

Pedra, fusta, bronze i vent han repicat melodies juganeres o solemnes que han alçat la veu dels humans